

**RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION**

**Bruxelles, den 6. marts 2002 (08.03)
(OR. en)**

6927/02

**RELEX 37
ENV 149
POLGEN 13**

NOTE

---

fra: Coreper
efter mødet den: 6. marts 2002
til: Rådet

Tidl. dok. nr.: 6815/02 RELEX 32 ENV 135 POLGEN 10

Vedr.: Udkast til strategi med henblik på integration af miljøhensyn i de eksterne politikker,
der hører under Rådet (almindelige anliggender)

---

1. Hermed følger til delegationerne den tekst til ovennævnte udkast til strategi, som Coreper nåede til enighed om den 6. marts 2002.
2. Det henstilles til Rådet (almindelige anliggender), at det vedtager denne strategi, så den kan forelægges for Det Europæiske Råd i Barcelona.

UDKAST TIL STRATEGI**med henblik på integration af miljøhensyn i de eksterne politikker, der hører under Rådet
(almindelige anliggender)****1. INDLEDNING**

Hovedformålet med denne strategi for Rådet (almindelige anliggender) er at skabe en ramme om en sammenhængende og ambitiøs tilgang til EU's integration af miljøhensyn i sine eksterne forbindelser.

Strategien er en del af Cardiff-processen, som har til formål at opfylde Fællesskabets forpligtelse i henhold til traktatens artikel 6 til at integrere miljøbeskyttelseskrav på alle relevante politikområder med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling. Ved så vidt muligt at integrere miljøhensyn i de eksterne politikker og samtidig tage hensyn til økonomiske og sociale aspekter vil EU yderligere bidrage til at nå målet om en bæredygtig udvikling både på globalt plan og på EU's eget område.

Denne strategi for integration af miljøhensyn bør således være holdt inden for rammerne af konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Göteborg om bæredygtig udvikling - som fremhævede den koordinerende rolle, som Rådet (almindelige anliggender) spiller på dette område - Kommissionens efterfølgende meddelelse om den bæredygtige udviklings eksterne dimension¹ og forberedelserne til verdensstopmødet om bæredygtig udvikling i september 2002 i Johannesburg. Der bør føres drøftelser om, hvordan denne strategi kan opfølges på en sammenhængende og rationel måde, navnlig på baggrund af resultatet af verdensstopmødet om bæredygtig udvikling.

2. PROFILERING AF MILJØSPØRGSMÅL I FORBINDELSERNE MED LANDE OG REGIONER UDEN FOR EU

Formålet med denne strategi er ikke at omdefinere eller gentage de centrale mål i EU's internationale miljøpolitik (jf. boksen nedenfor). Hensigten er snarere at overveje, hvordan man bedre kan forfølge disse mål i de daglige eksterne forbindelser.

Internationale miljømål

- At fremme miljødimensionen af bæredygtig udvikling overalt i verden ved at fremhæve, at økonomisk vækst ikke må ledsages af miljønedbrydning.
- At sikre integration af miljø- og bæredygtighedshensyn på alle relevante politikområder på internationalt plan.

¹ Mod et globalt partnerskab for bæredygtig udvikling, KOM(2002) 82 endelig.

- At tackle globale miljøproblemer ved at støtte eksisterende multilaterale aftaler (f.eks. om klimaændringer, biodiversitet, ørkendannelse og kemikalier) og internationale processer (f.eks. vedrørende skove).
- At imødekomme nationale og regionale ønsker om beskyttelse og retfærdig fordeling af ressourcerne ved at benytte sig af landestrategier og bilaterale og regionale aftaler.
- At fremme et større politisk og offentligt miljøansvar gennem politisk dialog og støtte til institutioner og civilsamfund.

Under alle omstændigheder bør miljødialogen med tredjelande være baseret på samarbejde og tage sigte på at skabe konsensus og udveksle erfaringer, og den bør ses i sammenhæng med de overordnede politiske og økonomiske forbindelser snarere end betragtes isoleret. EU skal gøre fuld og synergetisk brug af politisk dialog, handelsforhandlinger og samarbejdsbistand, når det søger at overbevise alle partnere om, at medmindre miljøspørgsmålene får en tilpas høj prioritering, vil strategierne med henblik på bæredygtig udvikling være ufuldstændige og - på lang sigt - blive undermineret.

2.1. **Forbedret integration af miljøhensyn i forbindelserne med industrilande - strategiske forslag**

- *Udvælgelse af centrale miljøprioriteter i dialogen med alle industrilande*

Dialogen bør omfatte:

- miljørelaterede spørgsmål, der skal drøftes på multilateralt niveau (CSD, WTO, UNEP og UNCTAD), for at vinde støtte fra vore partnere i disse fora
- andre udviklede landes ratificering og gennemførelse af internationale aftaler, især om biodiversitet, biosikkerhed (Cartagena-protokollen), ørkendannelse og kemikalier (Rotterdam-konventionen om PIC, fremtidige POP'er) og klimaændringer (FN's rammekonvention om klimaændringer og Kyoto-protokollen. I denne forbindelse erindres der om, at EU har forpligtet sig til at sikre, at det størst mulige antal industrialiserede lande deltager i bestræbelserne for at sikre, at Kyoto-protokollen snarest muligt træder i kraft;
- mere generelle punkter som f.eks. forsigtighedsprincippet.

Under *dialoger inden for erhvervslivet, miljø- og forbrugerdialoger og andre regelmæssige dialoger og rundbordskonferencer med industrien* mellem EU og tredjelande vil man med fordel kunne afsætte tid til miljøspørgsmål i erkendelse af, at den private sektor og andre ikke-statslige aktører har en central rolle at spille med hensyn til at udvise en mere bæredygtig adfærd og fremkomme med mere bæredygtige teknologier.

- *Systematisk gennemgang af andre prioriterede områder under dialogen for at sikre sammenhæng i forfølgelsen af bæredygtigheds- og miljømål*

Det centrale indhold af dialogen bør vurderes, så man kan se, om og hvordan der tages hensyn til miljø og bæredygtig udvikling (f.eks. handel og investering, videnskabeligt og teknologisk samarbejde og sikkerhedsspørgsmål).

2.2. Bedre integration af miljøhensyn i dialoger, samarbejde og bistandsaktiviteter i forbindelse med lande i en overgangsproces og udviklingslande - strategiske forslag

EU's politiske dialoger, handelsforbindelser, programmering og bistandsaktiviteter i udviklingslande bør tage sigte på strategisk integration af bæredygtig udvikling i det pågældende land og overalt på donorniveau.

- ***Politisk dialog som middel til at profilere miljøspørgsmål***

Ved at sætte miljø og bæredygtig udvikling højere op på dagsordenen i den politiske dialog kan EU skabe sammenhæng mellem politikområder, som ellers behandles i separate fora af separate eksperter. Dialogerne bør navnlig sætte fokus på de institutionelle reformer, lige adgang til naturressourcer og gennemførelse af internationale miljøkonventioner.

- ***Styrkelse af miljøbeskyttelsens rolle i forbindelse med en bæredygtig økonomisk vækst***

Den teori, at man først skal sørge for vækst, og at væksten så senere vil resultere i tilstrækkelige aktiver til, at man kan få orden i sagerne, virker ved første øjekast tiltrækkende på nogle udviklingslande og lande i en overgangsproces/industrilande og er nok blevet støttet af miljømæssigt svage fattigdomsreduktionsstrategier, der er blevet gennemført på foranledning af donorsamfundet. Sådanne fremgangsmåder skal imidlertid ændres ved at insistere på bedre integration af den ofte institutionelt svage miljøkomponent i vore partners overordnede planlægning af deres udvikling eller overgang til markedsøkonomi.

Drivkraften i vor dialog på dette punkt skal være, at realistiske langsigtede udviklingsstrategier er nødt til at være baseret på makroøkonomiske betingelser, som på én gang fremmer vækst, kommer de fattige til gode og sikrer bæredygtig miljøforvaltning.

Dialogen bør anerkende, at de mindst udviklede lande har særlige behov, navnlig ved at give dem del i gevinsten ved udnyttelse af naturressourcer inden for rammerne af deres økosystemers bæredygtighed.

- ***Regionale instrumenter og programmer og integration af miljøhensyn***

Mange miljøproblemer er grænseoverskridende. For langt de fleste landes vedkommende har EU endvidere intet håb om at kunne indlede en separat bilateral politisk dialog på højt plan. Ved effektivt at forfølge miljømål i alle relevante regionale fora vil EU i væsentlig grad styrke de nationale og bilaterale bestræbelser.

Det fremhæves, at den integrerede tilgang til forhandlingerne om regionale eller bilaterale aftaler (om handel, økonomi og politisk samarbejde) øger mulighederne for at medtage miljøaspekter i EU-aftaler med tredjelande (bilag I indeholder yderligere oplysninger om bæredygtighedsvurderinger).

- ***Samarbejdsbistand - optimal brug af landestrategipapirer***

Fællesskabets prioriteter for den eksterne bistand til alle udviklingslande og lande i en overgangsproces identificeres nu i lande- og regionsstrategipapirer. De vejledende programmer, hvor der afsættes finansielle midler til de prioriterede områder, er baseret på disse strategipapirer. Det er tydeligt, at potentialet for integration af miljøhensyn i disse grundlæggende papirer ikke udnyttes optimalt.

Udgangspunktet for integrationsbestræbelserne er at erkende, at der i forbindelse med alle de prioriterede områder, der er nævnt i erklæringen om Fællesskabets udviklingspolitik, kan og bør tages hensyn til miljø, der jo er et tværgående emne.

Den omstændighed, at bæredygtighed og miljøbistand ikke er blevet øremærket som prioriterede områder i Fællesskabets udviklingspolitik, betyder, at der er så meget desto mere grund til at gennemføre en proaktiv og effektiv integrationsstrategi.

Det er vigtigt, at de tidlige etaper af udarbejdelsen af landestrategipapirer giver mulighed for dialog med modtagerlandets regering.

Udviklingslandene bør tilbydes bistand med henblik på at sikre, at de i fuldt omfang deltager i internationale miljøaftaler fra det øjeblik forhandlingerne indledes, og indtil aftalerne er gennemført.

3. TVÆRGÅENDE EKSTERNE POLITIKKER

På tværgående politikområder skal det fremherskende strategiske mål være at gøre opmærksom på det faktiske eller potentielle samspil mellem disse politikområder og miljøfaktorerne for at sikre, at disse integreres i den politiske beslutningstagning..

Centrale miljømål i den eksterne politik - tværgående emner

- At støtte forbedringer i menneskerettigheder, demokratisering og governance, og dermed også bidrage til miljømål.
- At sikre, at der tages fuldt hensyn til miljøfaktorer i konfliktforebyggelsesaktiviteter, og at arbejde for at mindske spændinger i forbindelse med adgangen til og brugen af naturressourcer.
- At fremme miljødimensionen på alle områder af post-konflikt-genopbygning, fra støtte til institutioner og civilsamfund til infrastrukturprojekter, og at støtte miljøbeskyttelsen i forbindelse med nedrustningsaktiviteter.

3.1. Governance og menneskerettigheder

EU's bistand på områderne demokratisering og governance bør omfatte opbygning af både den statslige og ikke-statslige kapacitet til støtte for miljøbeskyttelse og integration af bæredygtighedsmål.

Strategiske forslag

De centrale mål, som EU skal fremme på dette politikområde, kan sammenfattes således:

- gennemsigtig og hurtig offentlig adgang til information, offentlig deltagelse og adgang til klage, navnlig i miljøspørgsmål ;
- bred demokratisk deltagelse i politikformulering og beslutningstagning (involvering af alle interessenter fra den private sektor til civilsamfundet)

- opbygning af kapacitet til effektiv gennemførelse og håndhævelse af miljølovgivning og -bestemmelser (både af national og international karakter), f.eks. gennem uddannelsesprogrammer eller udvekslinger
- bistand til ngo'er på miljøområdet
- støtte til oprindelige folks ret til, at deres behov for beskyttelse af lokale økosystemer medtages, når der udarbejdes nationale udviklingspolitikker.

3.2. Konfliktforebyggelse

Der skal i politikanalyserne fokuseres specielt på miljørelaterede konfliktårsager (f.eks. kamp om naturressourcer og deling af vandressourcer). Som endnu et redskab til fremme af tillidskabende foranstaltninger, konfliktforebyggelse, post-konflikt-rehabilitering og varig fred i områder med spændinger mellem landene, bør det overvejes at støtte et miljø samarbejde på tværs af grænserne og mellem regionerne.

Strategiske forslag

De strategiske mål for dialogen om miljø sikkerhed og konfliktforebyggelse skal være:

- at tilskynde til en regional tilgang til forvaltning af naturressourcerne og takling af andre miljøspørgsmål, som udgør en reel eller potentiel fare for sikkerheden
- at identificere og gøre opmærksom på faktiske og potentielle miljøproblemer både i den offentlige sektor og i civilsamfundet
- at medtage foranstaltninger som reaktion på miljørelaterede sikkerhedstrusler i de relevante lande- og regionsstrategier
- at tilskynde til ratificering og bedre gennemførelse af eksisterende internationale miljøkonventioner og -aftaler.

3.3. Miljøbeskyttelse i forbindelse med nedrustnings- og post-konflikt-aktioner

Der eksisterer en række konkrete sikkerhedspolitiske områder, hvor miljøhensyn helt klart skal integreres straks fra starten, fra f.eks. minerydning (post-konflikt) til internationale nedrustningsaftaler.

Strategiske forslag

Et specifikt mål i forbindelse med integrationen af miljøhensyn i politikken over for post-konflikt-stater vil være at sørge for, at bistanden ydes for at sikre, at deres lovgivning og politik er i overensstemmelse med internationale miljønormer. Dette betyder:

- at der skal ydes støtte til at opbygge en konkret miljøadministration
- at EU også bør fremme et blomstrende civilsamfund med adgang til miljøinformation og aktiv offentlig deltagelse i beslutningstagningen

- at EU endvidere i alle post-konflikt-områder bør tilskynde til regionalt samarbejde, hvilket er specielt værdifuldt, men ofte også meget følsomt
- at der bør sikres samarbejde og koordinering med andre organer, som spiller en aktiv rolle på disse områder (især OSCE, FN og NATO), for at skabe størst mulig synergi mellem aktørerne.
- at alle processer i forbindelse med kontrolleret nedrustning, specielt processer, der vedrører masseødelæggelsesvåben, skal indeholde bestemmelser om forsigtighed på miljøområdet og om miljøindvirkningen.

4. HANDEL OG INVESTERINGER

Forholdet mellem handel/investeringer og miljø, også med hensyn til politikkerne, er tydeligvis kompleks, men også fundamentalt for opnåelsen af bæredygtig udvikling:

Strategiske forslag til integration af miljøhensyn i handelspolitikken

- At arbejde for, at resultatet af WTO-forhandlingerne tydeliggør sammenhængen mellem det multilaterale handelssystem og miljøpolitikker og -aftaler, idet de gensidigt skal støtte hinanden.
- At fremme integration af miljøhensyn i resultatet af handelsforhandlinger, på Dohadagsordenen for udvikling og i bilaterale og regionale forhandlinger og aftaler med det formål at opnå bæredygtig udvikling (f.eks. investeringsregler, intellektuel ejendomsret og miljøbeskyttelsesincitament, fremme af handel med miljømæssige goder og tjenesteydelser osv.).
- At hjælpe udviklingslandene med faglig bistand, kapacitetsopbygning med henblik på forhandlinger og gennemførelse på det område, hvor handel og miljø overlapper hinanden, og knowhow om bæredygtighedsvurderinger til støtte for ovenstående mål.
- At arbejde for vedtagelse af eksportkreditdiscipliner med stærke integrerede miljøhensyn.
- At fremme et større socialt ansvar hos virksomhederne i forbindelse med handels- og investeringsbeslutninger gennem frivillige internationale adfærdskodekser.
- At fremme adgangen til miljøvenlige teknologier, herunder også gennem teknologisk samarbejde.
- At udvikle bæredygtighedsvurderinger med henblik på at medtage en langt stærkere og mere integreret bæredygtighedskomponent i fremtidige handelsforhandlinger.

5. INTERNATIONAL GOVERNANCE PÅ MILJØOMRÅDET - INTEGRATION AF MILJØHENSYN I INTERNATIONALE ORGANISATIONER

Det vil medføre store fremskridt på den internationale miljødagsorden, hvis EU vedtager en fælles tilgang på bilateralt og regionalt niveau såvel som i multilaterale fora, uanset om det sker gennem samarbejdsbistand, politisk dialog eller fælles holdninger under handlingsforhandlinger. Det er nødvendigt med større samarbejde og synergi mellem internationale for

at sikre den nødvendige sammenhæng mellem interrelaterede politikker og for at bane vej for fremskridt hen imod bedre global governance, bl.a. på miljøområdet.

Processen med at styrke og rationalisere den internationale governance på miljøområdet vil kræve en særlig indsats i forholdet til udviklingslande og lande i en overgangsproces for at sikre, at deres stemmer bliver så effektive og engagerede som muligt i internationale miljøforhandlinger.

Strategiske forslag

Man bør iværksætte følgende foranstaltninger for at bidrage til at styrke den nuværende internationale institutionelle ramme og forbedre sammenhængen mellem de internationale organisationers aktiviteter:

- styrkelse af det globale miljøforum på ministerplan, da det er hjørnestenen i et sammenhængende internationalt governance-system på miljøområdet
- bedre koordinering med henblik på vedtagelse af fælles EU-holdninger under miljødrøftelser i internationale organer (f.eks. UNGA og UNEP), på internationale møder (f.eks. G8) og i regionale fora (f.eks. OSCE) i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i traktaterne
- bedre donorkoordinering mellem EU-medlemsstaterne og med donorer uden for EU i internationale finansielle institutioner, samtidig med at integrationen af miljøhensyn styrkes i arbejdet i disse institutioner
- støtte til integration af miljøhensyn i internationale institutioners aktiviteter (systematiske miljøkonsekvensvurderinger af finansieringsprogrammer og vedtagelse af retningslinjer for miljøvenlige finansieringsprojekter, f.eks. OECD's uformelle aftale om en fælles tilgang på miljøområdet og officielt støttede eksportkreditter)
- fremme af synergien og sammenhængen mellem eksisterende multilaterale miljøaftaler ved at gruppere dem efter emne, funktion og/eller region
- fremme den overordnede samordning i hele FN-systemet, navnlig gennem UNEP's deltagelse i De Forenede Nationers Udviklingsgruppe (UNDG) og styrkelse af Miljøforvaltningsgruppen (EMG)
- passende, forudsigelig og stabil finansiering af UNEP, idet det holdes in mente, at en styrkelse af den internationale miljøarkitektur bør baseres på eksisterende strukturer, idet der sigtes mod en gradvis tilpasning til de nye krav, hvilket i sidste instans vil kunne føre til en verdensmiljøorganisation.

BILAG I

Bedre integration af miljøhensyn i praksis - forslag til interne foranstaltninger

Kommissionen

- *Bæredygtighedsvurderinger*

I sin strategi for bæredygtig udvikling, som blev forelagt Det Europæiske Råd i Göteborg, forpligtede Kommissionen sig til at foretage bæredygtighedsvurderinger af alle større relevante politikinitiativer.

Forhandlinger og aftaler om handelsliberalisering på både multilateralt og bilateralt eller regionalt plan er det konkrete eksterne politikområde, der bedst egner sig til sådanne vurderinger. Der er allerede arbejde i gang med bæredygtighedsvurderinger som et middel til at integrere bæredygtighed i Fællesskabets handelspolitik på basis af følgende mål:

- at analysere emnerne for handelsforhandlinger ud fra synspunktet bæredygtig udvikling, både på multilateralt plan og i bilaterale forbindelser med tredjelande eller i regionale partnerskabsaftaler
- at oplyse forhandlerne om de mulige sociale, miljømæssige og økonomiske konsekvenser af en handelsaftale
- at opstille retningslinjer for at hjælpe med til at udforme eventuelle ledsageforanstaltninger, som kan række videre end til det rent handelsmæssige (intern politik, kapacitetsopbygning og interne bestemmelser), og som gør det muligt at optimere den positive virkning og reducere den negative virkning af de pågældende handelsforhandlinger.

Formålet med bæredygtighedsvurderinger er ikke at vurdere ønskeligheden af yderligere liberalisering som helhed (værktøjet er ikke i stand til at takle et så bredt strategisk spørgsmål).

- *Øget gennemsigtighed og kommunikation - 1. med civilsamfundet*

Principperne for god regeringsførelse kræver, at integrationen af miljø- og bæredygtighedshensyn i politikken for de eksterne forbindelser ikke kun er afhængig af interne mekanismer i forbindelse med den politiske beslutningstagning eller af de oplysninger, der opnås gennem bæredygtighedsvurderinger, men også af den offentlige debat. Det er derfor af afgørende betydning, at der føres proaktive gennemsigtigheds- og kommunikationspolitikker. Kommissionen har ført en handelspolitisk dialog med det civile samfunds organisationer siden 1998.

- *Fortsat prioritering af gennemsigtighed og kommunikation - 2. med medlemsstaterne, andre institutioner og internationale organisationer*

Tjenestemænd i Kommissionen på områderne handelspolitik og ekstern politik skal få mest muligt ud af kontakterne med andre institutionelle aktører som f.eks. medlemsstaternes eksperter og medlemmerne af Europa-Parlamentet og andre internationale organisationer (FN, Verdensbanken og WTO), når de forfølger EU's internationale miljøpolitiske mål. Der bør

især etableres kontakter med og mellem de miljøpolitiske afdelinger i medlemsstaternes udenrigsministerier.

Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne

- *Integration af eksterne politik hensyn i miljøpolitikken.* Dette ser ud til at være det modsatte af Cardiff-processen, men det er nødvendigt hurtigt at etablere et samarbejde mellem miljøafdelingerne og tjenestemændene på området eksterne forbindelser (herunder handel og udvikling) i forbindelse med mange tilsyneladende EU-interne miljørelaterede forslag, hvis deres konsekvenser for den eksterne politik skal takles på et tidligt tidspunkt.
- *Koordination af topprioriteter på rådsplan.* Større effektivitet afhænger af koordinationen mellem Kommissionens og medlemsstaternes. Formandskabet vil allerede i høj grad være inddraget i forberedelsen af møder på højt embedsmandsplan, men en systematisk tilgang, der dækker flere formandskaber, vil give mulighed for rullende revision af prioriteterne.
- *Bedre brug af EU's delegationer, ambassader og missioner.* Hvis EU skal være den globale leder på dette område, bør det i indsatsen for at fremme sine politikker gøre bedre brug af hele den række af aktiver, som dets diplomatiske eller eksterne tjenester og især Kommissionens delegationer og medlemsstaternes ambassader udgør. Miljøarbejdet på ambassaderne, missionerne og Kommissionens delegationer bør i det mindste på regional basis være koncentreret om at hjælpe med til at sikre, at hovedkvarteret får korrekte oplysninger om tredjelændenes miljølovgivning, -situation og -behov. Tjenestemændene her bør også spille en rolle med hensyn til at fremme og forklare EU's holdninger i internationale miljøspørgsmål og samarbejde med henblik herpå, når det er hensigtsmæssigt.
- *Bedre EU-koordinering i internationale forhandlinger og drøftelser.* Når det er muligt, skal EU-koordineringen være afsluttet i god tid inden selve møderne, så der frigøres kapacitet til en mere effektiv dialog og et mere effektivt diplomati på stedet med tredjelande.
- *Miljøuddannelse af de tjenestemænd, der er ansvarlige for de eksterne forbindelser i Kommissionen og medlemsstaterne.* De områdeansvarlige for integration af miljøhensyn bør have en passende uddannelse og/eller deltage i udvekslinger med kolleger i miljøafdelinger.
- *Oprettelse af et uformelt ekspertnetværk* bestående af tjenestemænd på miljøområdet og det udenrigspolitiske område i Kommissionen og medlemsstaterne (som det allerede er tilfældet for handel/miljø og udvikling/miljø) for at fremme sammenhængen mellem politikområderne.

BILAG II

Evaluering af integrationen af bæredygtighedshensyn i den eksterne politik

1. Mål og indikatorer

Der kan skelnes mellem tre typer mål og indikatorer:

a) Mål for internationale foranstaltninger: f.eks.

- udarbejdelse af initiativer vedrørende vand og energi til verdenstopmødet om bæredygtig udvikling [til september 2002]
- udarbejdelse af en EU-handlingsplan for håndhævelse af skovlovgivning (FLEGT) [til Brazzaville i oktober 2002]
- indledning af miljøforhandlingerne i WTO [i løbet af 2002].

b) Mål og indikatorer for politikintegration: f.eks.

- omfanget af miljø- og bæredygtighedsspørgsmål i bilaterale dialoger med tredje-lande og regionale fora
- miljø- og bæredygtighedskomponentens tilstedeværelse i handelsforhandlinger (herunder bestilling af bæredygtighedsvurderinger)
- omfanget af miljøanalyser i lande- og regionsstrategipapirer og tildeling af midler til miljørelateret bistand i vejledende programmer.

c) Mål og indikatorer for strukturel integration: f.eks.

- oprettelse af sagsområdet miljø og bæredygtig udvikling i de relevante tjenestegrene på området ekstern politik
- miljøindsatsen på Kommissionens delegationer i udlandet
- deltagelse af personale inden for eksterne forbindelser i internationale miljøforhandlinger og omvendt.

2. Politikevaluering gennem konsekvensvurderinger

Der er brug for et passende informations- og vurderingsredskab i de eksterne forbindelser og handelspolitikken: bæredygtighedsvurderinger ser på konsekvenserne af foreslåede handelspolitiske foranstaltninger med henblik på at udstikke den bedst egnede kurs for en bæredygtig handelspolitik.

3. Gennemsigtighed og høring

Det er af uvurderlig betydning for udarbejdelsen og vurderingen af politikker, der effektivt integrerer miljø- og bæredygtighedshensyn, at der sikres en bred dialog med alle grupper, og at repræsentanter for civilsamfundet også involveres.

4. Rapportering, overvågning og opfølgning

Kommissionen bør i sine rapporter og politikforslag til Rådet fastsætte, hvilke benchmarks, konsekvensvurderinger og høringsprocesser der skal anvendes i forbindelse med hver enkelt politik eller foranstaltning.
